

اعمال شب و روز عید قربان

شب دهم ذیحجه یکی از شبهای پربرکت و از چهار شبی است که شبزنده‌داری در آنها مستحب و درهای آسمان در این شب باز است. زیارت حضرت سیدالشهدا (ع) در این شب بسیار سفارش شده و خواندن دعای **يَا دَائِمَ الْفَضْلِ عَلَي الْبَرِيَّةِ** که شب‌های جمعه هم خوانده می‌شود، در این شب مستحب است.

مرحوم میرزا جواد ملکی تبریزی برای مراقبت شب عید قربان با ذکر روایتی از امام صادق (ع) می‌نویسد: حضرت علی (ع) دوست داشت چهار شب در سال خود را فارغ نماید؛ یکی شب اول رجب، دیگری شب نیمه شعبان، شب عید فطر و شب عید قربان. البته ممکن است منظور از فراغت، فراغت برای عبادت در آن با زنده نگه داشتن آن باشد. بلکه به قرینه احادیث مشابه ظاهراً منظور همین است. زنده نگه داشتن آن عبارت از فارغ ساختن نفس، قلب و اعضای بدن در خدمت به خداوند است، به این صورت که دل او در یاد خدا بوده، بدنش مشغول فرمانبرداری و عبادت خدا بوده و در طول شب هیچ چیزی حتی مناجات او را از خداوند غافل ننماید مگر این که مشغول شدن به این مناجات نیز برای خدا و بخاطر او باشد که این مطلب اولین درجه مراقبت است.

وی همچنین روایت دیگری از امام ششم نقل کرده و در اهمیت زیارت امام حسین (ع) در شب عید قربان می‌نویسد: کسی که امام حسین (ع) را در یکی از سه شب زیارت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده او را می‌آمرزد. راوی پرسید کدام شب‌ها و امام فرمود شب عید فطر، شب عید قربان و شب نیمه شعبان.

اعمال روز عید قربان

دهمین روز از ذیحجه که حاجیان در سرزمین منا مناسک حج را به جا می‌آورند و قربانی می‌کنند، به عنوان یکی از روزهای مهم شمرده شده است و اعمال آن شامل چند چیز است:

اوّل، غسل که در این روز مستحب مؤکد است.

دوّم، نماز عید، به همان صورت که در عید فطر خوانده می‌شود اما در این روز مستحب است پس از نماز از گوشت قربانی بخورند.

سوم، خواندن دعا‌هایی که پیش از نماز عید و بعد از آن وارد شده است و شاید بهترین دعا‌های این روز، دعای چهل‌و‌هشتم صحیفه سجادیه باشد.

چهارم، خواندن دعای ندبه.

پنجم، قربانی کردن که مستحب مؤکد است.

ششم، خواندن تکبیرات برای کسی که در منا باشد، در پی 15 نماز که نخستین آن‌ها نماز ظهر روز عید است و آخر آن‌ها نماز صبح روز سیزدهم و کسانی که در سایر شهرها هستند، پس از 10 نماز، از نماز ظهر عید تا صبح دوازدهم بخوانند. اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ، اللَّهُ أَكْبَرُ عَلَيَّ مَا هَدَانَا، اللَّهُ أَكْبَرُ عَلَيَّ مَا رَزَقَنَا مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَيَّ مَا أَوْلَانَا.